

גנזי המלך

ארבע כנסות

קובץ שבועי בעניני יהדות מהוצאת

249

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 03-6777779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

אחד על אחד - הדרך לגאולה השלמה

מתוך הרצאתו של הרב אמנון יצחק שליט"א

בבית שמש

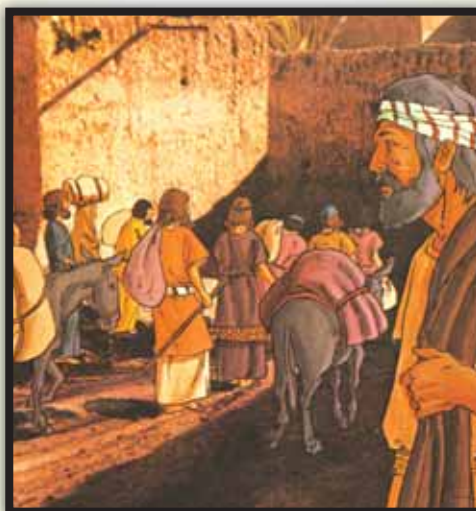
יודעים מה היא התשובה?! התשובה היא; התשובה!

"יש לנו הסטוריה מנצחת, בתנ"ך היא כבר מונחת, השתמשו בה אבותינו וניצחו בה את כל אויבינו", עובדה, זה כבר 3300 שנה שאנחנו חיים וקיימים, לעומתנו אומות ואימפריות שלמות ששלטו בכיפת העולם נמחקו ונכחדו וחוק מהסטוריה כתובה או כמה מבנים באתרים שונים לא נשאר מהם כלום, תערוכת של עמים ותו לא. ואילו העם היהודי, משפחה אחת של 12 אחים, הבנים של יעקב ישראל אבינו, ירדו בשבעים נפש למצרים והתרבו שם, עד שאחרי 210 שנה יצאו משם מליונים, קבלו את התורה בהר סיני והנה אנחנו יושבים כאן בבית שמש בטוב ובנעימים.

אנחנו ממשיכים אותם, אנחנו הצאצאים בני הבנים של האבות אברהם יצחק ויעקב, 3300 שנה רודפים אותנו האויבים ומבקשים רק דבר אחד, לכלותינו מעל פני האדמה ולא משהו אחר. פעם זה צורר זה ופעם זה צורר אחר ועכשיו זה הרבה ועוד מעט זה כולם. ומה עושים?

"התשובה! של כל אחד היא מכה לכל גי'האד. התשובה של כל העם היא גאולה לכל העולם. מה נעשה לא להפגע מכל מרעין בישין ורע? נרבה תורה וגמילות חסדים כהכסתת התורה והנביאים."

המשך בעמ' 2 <<<

שלנו לא יכול להגן כהוא זה על האזרחים. שמעתם דבר כזה? אם לא שמעתם הרי כבר ראיתם במוחש, זה לא מקרה חד פעמי, זה כבר שנים על שנים שהתרגלנו שאזרחים צריכים להיות מוכנים לקבל טיל, תשלימו עם זה נפשית, תתכוננו תמיד לקבל טילים, זה הכל. יעשו לכם כמו בשדרות איזה מבנים קטנים במקום מקלטים של פעם שתוכלו להכנס מהר ואם יהיה ריקושים אז אולי לא תפגעו מהם, אבל אם תהיה פגיעה ישירה אז נגמר הספור. לכן, אין להם תשובה, נקודה!

אבל לנו יש על כך תשובה!! ולא

סתם תשובה אלא תשובה ניצחת!! אתם

מורי ורבותי, אני חושב שזה כבר לא הזמן להצטעצע במילים יפות ועדינות, הגיע כבר הזמן לומר את הדברים באופן הפשוט והברור ביותר: כולנו יודעים שהפרסי אחמרניג'אד מתכוון ברצינות למה שהוא מכין לנו והוא הכריז על כך בריש גלי לעיני מליונים רבים, שהוא רוצה להשמיד את מדינת ישראל על כל יושביה, בדיוק כמו שהמון האגגי אמר בשעתו: "להשמיד להרג ול'אפד את כל היהודים... ביום א'חד" ('אסתר') ג). מה מוטל עלינו לעשות בעת הזאת וכי נשב בחבוק ידיים וכי נטמין ראשונו באדמה.

אין לצה"ל מענה כל שהוא, צה"ל אולי יכול לתקוף יפה, צה"ל יכול לפגוע בהצלחה מרובה או פחותה, אבל להגן על האזרחים כבר שנים אנחנו רואים איך שצה"ל לא יכול להגן על האזרחים ואנחנו כולנו נמצאים כמו ברווזים במטווח, העיר שדרות מופקרת כבר שנים, גוש קטיף היה מופקר שנים, עד שהופקר לנצח, גם העיר הגדולה חיפה וכל הצפון היו מופקרים טוטאלית ב'מלחמת לבנון', חיפה עם בתי הזיקוק שלה היו בסכנה עצומה ונוראה שאם יפגע שם טיל, חלילה עיר שלמה תהיה נשרפת על תושביה בחיים. ואין להם מענה. אין להם מענה. הם לא יכולים לעשות כלום. הצבא שלנו הוא צבא שיכול לצאת החוצה ולתקוף מפעם לפעם, אבל הצבא

אחז"ל: 'מה יעשה אדם וינצל מחבלו של משיח? יעסוק בתורה ובגמילות חסדים' (סנהדרין' צח:). שבעים אומות העולם יבואו להלחם עמנו, אף אחד לא יעמוד לימיננו, בלתי ה' גואלנו.

זאת אומרת שאנחנו מתקרבים לארוע הגדול הזה, שהקב"ה יסגור חשבון עם אומות העולם על כך שאלפי שנה רצחו שחטו הצרו שרפו, פגעו בעם ישראל ובכל היקר לו מבחינה רוחנית ופיזית. מה עשה מרדכי ומה עשתה אסתר בשעה שהמן גזר גזירה? מה אתם חושבים, שהם לקחו קבוצות של הגנה ואצל ולח"י? מה אתם חושבים שהם הקימו צבא ורכשו טנקים ונ"מ נגד מטוסים וטילים? לא!! מרדכי לקח 24 אלף תלמידים, אסתר אמרה לכל העם: **"צומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו שלשת ימים לילה ויום"** (אסתר' ד). עם ישראל קבלו על עצמם תשובה והגזירה נהפכה והיהודים שלטו באויבים כמו שכתוב: **"וַיְהִי כִּי יָשָׁר יִשְׁלַטוּ הַיְהוּדִים הַמֶּלֶךְ בְּשָׂאֵיהֶם"** (שם ט). והכל חזר בומרנג עליהם! ואנו זכינו לימי הפורים.

שמעתם, מה עשינו? פשוט, נשאנו עינים לשמים, אמרנו לבורא עולם, הבנו שהאיום הזה בא להגיד לנו: רבותי עד כאן! כמו שנאמר בגמרא מסכת 'מגילה' (יד.): מה שארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות לא הצליחו לעשות לישראל, טבעתו של אחשורוש הצליחה לעשות. הנביאים הרבים שעמדו לעם ישראל לא הצליחו להחזיר אותו בתשובה, אבל הטבעת של אחשורוש שגזר וחתם **"לְהַשְׁמִיד לְהַרְגוֹ וְלֹאֲבֹד אֶת כָּל הַיְהוּדִים... בְּיוֹם אֶחָד"** היא הפכה את 'הקופסה' לכולם וכולם הבינו שאין ברירה, חזרו בתשובה. ומה קרה? הגזירה התהפכה על אלה שגזרו אותה.

האם יש דבר יותר קל מזה? מה צריך יותר מזה? את זה עברנו בהסטוריה שלנו, אם זה לא היה כך, לא היינו פה בבית שמש.

יון שלטה בארץ והם נכנסו לבית המקדש וטמאו את השמנים ואת בנות ישראל, עד שמשפחה אחת - משפחת חשמונאי החליטה שהיא במסירות נפש הולכת נגד כל יון והתרבות שלה. מה הסכוי של משפחה קטנה מול מעצמה ששולטת בכיפת העולם; יון, מה הסכוי? אפס אפסים. אבל הקב"ה רוצה לראות מסירות נפש של בודדים ודי לו בזה ואתם הוא מביא את הגאולה. והחשמונאים הצליחו להרוג ביוונים ולהוציא אותם מארץ ישראל וחזרה השליטה לעם ישראל יותר ממאתים שנה. למה? כיצד הם הצליחו? הם פשוט

אמרו: 'זהו, עד כאן!! אם כבר הם מטמאים את בית המקדש, מטמאים את בנות ישראל הטהורות, עד כאן, היה לא תהיה. וקמו בודדים - מתתיהו וחמשת בניו ונצחו מלחמה שלמה נגד יון, אתם מבינים מה זה? כל המלחמות שערכו כל גדולי ישראל במשך הדורות התבססו על זה שעם ישראל נשאו את עיניהם לשמים. כשעם ישראל מבין שאין לו שום ישועה מאף אחד והוא לא סומך על הכח שלו, אלא בוטח אך ורק באביו שבשמים, הוא מנצח.

איך משה רבנו ניצח את עמלק? הגביה את ידיו בשעה שידיו למעלה ישראל נוצחים, השפיל את ידיו היו מפסידים. בשעה שהוא נשא ידיו לשמים עם ישראל נוצחים, אבל אם השפילו עיניהם וסומכים על עצמם - מפסידים. היום על מה אנחנו סומכים? על עצמנו! לכן אנחנו מפסידים. משנת 67- עד היום אנחנו רק מפסידים ומפסידים, מפסידים ומפסידים, מפסידים ומפסידים. אפילו במלחמת לבנון האחרונה שהכריז אולמרט נצחנו - הפסדנו. אבל זה פטנט חדש שהמציא אולמרט, לזה לא צריך צבא, אם כשמפסידים אומרים ניצחנו, בשביל מה צריך בכלל צבא? אפשר לקבל טילים ולהגיד שעצרנו אותם עם הראש, מה הבעיה? ואחרי 'עופרת יצוקה' התרברבו הקברניטים שכל המטרות הושגו! מה הושג? שהטילים ממשיכים לרדת על ראשנו. שההבטחה שנפגע בחמאס בחוזקה על כל הפרה המיסה את העופרת? שגלעד שליט לא שוחרר? ושנאת האומות והאנטישמיות הגואה בעולם על הריגתם של מאות פלסטינים הינה תוצאה ישירה של המבצע...

נו, רבותי אני שואל אתכם שאלה, על מי סומכים פה? "יש על מי לסמוך מרגיעי אותנו, עכשיו החליטו בצה"ל לעשות תכנית הגנה מפני הקאסמים. שמעתם עליה? שם התכנית: 'כיפת ברזל', שמעתם על כיפת ברזל? לא שמעתם? כיפת ברזל זה טיל שעולה מליון וחצי שקל, שהוא אמור לפגוע בצנור החליל שנקרא קאסאם שעולה לחמאס 73 אגורות והברזל גנוב מאתנו! על כל צנור כזה צריך לבזבז מליון וחצי שקל מחשבון משלם המסים מבית שמש, זה חכמה? הם יכולים לירות רק צנורות כל היום ולבזבז לנו את הכסף, בלי לפגוע.

אני מציע לצה"ל שבמקום להמציא את כיפת הברזל ולהוציא על כך מליונים, היו מחלקים לכל העם כיפה כזאת מבד ולא היינו צריכים שום דבר אחר. אבל מה לעשות, זה צבא של ברזלים, אז הם מבינים בברזלים. אבל תארו לכם מצב

היפותטי; עומד איזה ראש ממשלה ואומר: רבותי הגיעה העת המכרעת ואנחנו נמצאים בפני סכנות גדולות ואני קורא לכל העם להתחבר כלנו יחדיו באחדות גמורה למכנה המשותף שלנו - התורה הקדושה, לקבל עלינו יחד עול מלכות שמים ב"שמע ישראל ה' אלקינו ה' אֶחָד" (דברים' ו). אם היה אומר את זה ראש ממשלה אחד כזה, י'חביבי מה שהיה פה. אבל הוא לא יודע להגיד את הפסוק הזה מהתחלה עד הסוף בכל עצמת הבנתו, תרתי משמע, אם הוא היה יודע את כחו של הפסוק הזה אני מאמין שהיה אומר. הם הערכים צועקים בשם ה' ואנחנו עושים כפות מברזל, במקום שאנחנו נגיד את שם השם, הרי אנחנו עם ה', אנחנו נקראים ישראל על שם ה' ואנחנו לא משתמשים בשם ה', אנחנו משתמשים ב-15F, 16F 'מרכבה', 'ריחו', 'רמת גן', כל מיני שמות משמות שונים, אבל בשם ה' אנחנו לא משתמשים, הם כן משתמשים בו והם בינתים מנצחים.

עכשיו הם כבר התחדשו, הם לא צריכים טילים, יש להם טרקטורים, סמיטריילרים, עוד מעט יהיו פגועים עם אופנים, אח"כ הם יגיעו עם סקטים ובסוף הם ינצחו אותנו עם קפצונים. מה זה? מה הפדיחה הזאת? צבא שלם לא יכול להגן על אזרחים. לא יאומן כי יסופר.

אז אני החלטתי בעזרת ה' יתברך, אחרי 30 שנה של פעילות שזכיתי לראות כמליון בעלי תשובה בארצנו הקטנטונת, אני רוצה להגיד לכם שיש לכל מי שחזר בתשובה חוב קטן לקב"ה, חוב קטן. חזרת בתשובה - תחזיר עוד אחד בתשובה.

אם מליון יהודים, כל אחד מקבל על עצמו להחזיר יהודי אחד בתשובה תוך שנה. בשנה הבאה נהיה עוד מליון, אם נביא לקב"ה מליון בעלי תשובה בשנה הבאה - אנחנו נגאלים! נגאלים! לא נהיה כפויי טובה, כל אחד יחזיר רק אחד, אחד, בן משפחה, קרוב, מכר, שכן, חבר, עובד, פועל, מי שאתה רוצה, דוור, אינסטלטור, מה זה משנה מי? אחד, אחד!

שנה שלמה "פרויקט; קח אחד", אם הבאת אחד - אנחנו מסודרים, הצלת את העם, פשוט הצלת את העם. לא מבקשים הרבה, נר לאחד - נר למאה. אתה זכית לאור? תאיר את השני. זה לא על חשבונך. זה לטובתך, זה לטובת העם, אחד. מבצע מליון יהודים בשנה. זה פרויקט קל, חבר מביא חבר. מה אתם אומרים! אז קדימה לדרך הגאולה השלמה, זכור ואל תשכח את האחד ובזכות כך נזכה ל"וְהָיָה ה' לְמִלְךָ עַל כָּל הָאָרֶץ בְּיוֹם הַהוֹאֵה יְהוָה ה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד" (זכריה' יד). ■

פסח

גניבת האפיקומן?!

לכלבים שכר מיוחד על כך, שאמרה תורה: **"טִרְפָּה לֹא תֹאכְלוּ לְפֶלֶב תִּשְׁלַכְוּ אֹתוֹ"** (שם כב). והנה בגמרא כתוב: שאין לו לאדם לדור בעיר שאין נובחים בה הכלבים, כיון שהכלבים הם השומרים מן הגנבים ועיר שאין בה כלבים מתרבים בה הגנבים. זהו הרמז הנרמז בגניבת האפיקומן מאחר ובלילה זה של יציאת מצרים לא נבחו הכלבים, אם כן היו יכולים הגנבים לגנוב באין מפריע, לזה אנו גונבים את האפיקומן לרמז על הנס הגדול והנפלא שהכלבים לא נבחו בלילה זה, זהו עומק טעם המנהג של כמה מקהילות ישראל. ■

עושים גם כשלא מבינים, המנהגים אותם נוהגים קהילות ישראל יסודותם בהררי קדש וממקור טהור יהלכון, על כן עלינו לעשותם כמו שהם ולא להרהר אחריהם. אולם כעת ברצוני לומר לך טעם מה שנראה לרעתי בהנהגת מנהג זה. וטעמו של דבר: לפי שבזמן יציאת מצרים נאמר שלא חרץ **"פֶּלֶב לְשָׁנוֹ"** ('שמות' יא ז). וזה היה אות ופלא מיוחד במינו כמו שכבר העיר על כך הרמב"ן בפירושו: שאומה שלמה יוצאת ממצרים ואין הכלבים נובחים כהרגלם. ועד כדי כך גדול היה נס זה עד שאמרו חז"ל: שניתן

מסופר שאחד מבניו של ה'חתם סופר' שאל אותו בעת עריכת סדר ליל הפסח, בזמן בציעת האפיקומן: מה טעם רווח מנהג זה בהרבה קהילות בישראל, שאחד מהמסובין "גונב" את האפיקומן והלא גנבה הוא דבר שאנו כל כך מרחיקים ממנו ודוקא בליל הקדוש הזה רווח לו מנהג "גניבת האפיקומן", אתמהה? ה'חתם סופר' שמע את השאלה, אבל לא השיב עליה במקומה, רק לאחר מכן בעת הסעודה פנה אל בנו ואמר לו: "ראה בני, לא עניתי לך בעת ששאלת כיון שהיה ברצוני ללמדך פרק באורחות חיים, מנהג

חג הפסח - זמן חרותנו

ואם יאמר איש, שהרי אנו רואין שוטה וכסיל והוא שוקט בעולם, לא יגע בה ואחרים עובדים אותו ומתעסקים בעסקיו ואפשר שיהיה המשתמש בעסקיו איש חכם ונבון. אין הדבר כאשר יחשוב. שמנוחת הכסיל הוא, כמו כן, עובד ומכין הטוב הוא, לאיש אשר חפץ הבורא לתת לו. ואע"פ שהוא נח ברוב ממונו, או רכושו, יצוה לעבדיו לבנות ארמון כליל יופי ולנטוע כרם חשוב, כמו שיעשו המלכים וכל הדומה להם. ואפשר שיהיה הארמון הוא מזומן לאיש חסיד, אשר יבוא באחרית הימים ויחסה יום אחד בצל קיר מן הקירות ההם ויהיה לו סבה להנצל ממות. כמו שאמר איוב: **"כִּיִּן וְצִדִּיק יִלְבָּשׁ"** ('איוב' כז). או יקחו מן הכרם ההוא כוס יין, לעשות ממנו צרי, הנקרא טריאקה וימלט בו מן המות איש תמים ושלם, אשר נשכו נחש האפעה. ■

הגליל השני, משבעה גלילות הישוב, עד סוף הששי והוא עובר ימים בזמן החורף והולך בארץ תלאכות בזמן החורב והקיץ ומסתכן בנפשו לחיות השדה ולרמשים, כדי שירויח כמה דינרים. ואחר שיקבץ כלום מן הזהובים שמכר בהם כח נפשו השלם ויהיה לו מהם חלק, יתחיל לחלק אותם לאומנים, כדי לבנות לו יסוד על טבור הארץ בסיד ואבנים, כדי להקים עליו קיר, שיעמוד שנים רבות. והוא יודע, שלא נשאר משנות חייו כל כך שיוכל בהם לבלות, בנין עשוי מן הגמא. היש לך שטות ושגעון גדול מזה? וכן כל תענוגי העולם הם הוללות וסכלות גמור, אבל הם סבה לישוב העולם. ועל כן קראו חכמים ע"ה, מי שאין לו חכמה, עם הארץ. כלומר: לא נמצא זה בעולם כי אם לישוב הארץ. לפיכך הם מיחסים שמם לארץ.

ביציאת מצרים יצאו בני ישראל מעולם החומר לעולם הרוח, מחיי עבדות של פרעה, לעבדות של בורא העולם, לחיי קבלת עול התורה וקיום המצוות. ועל האדם להרגיש בן חורין בהיותו במצב זה, לפי **"שְׂאִין לָךְ בֶּן חוֹרִין אֶלָּא מִי שְׁעוֹסֵק בְּתַלְמוּד תּוֹרָה"** ('אבות' ו). מתוך התרוממות הרוח וההבלת הבלי העולם הזה, היציאה לחרות המרוממת הזו, היא עיקרו של חיוב הרגשת החרות בחג הפסח זמן חרותנו. ומן הענין להעתיק בזה את דבריו של הרמב"ם בהקדמתו לפירוש המשניות, למען נשכיל בדבר הזה ונחדד אותו ונחיה בצילו וזה לשונו: **"מה טוב אמר האומר, לולי המשתגעים נשאר העולם חרב! לפי שאין בעולם שגעון הדומה לשגעון האדם, שהאדם הוא חלוש הנפש ודל ההרכבה ואע"כ הוא נוסע מתחלת**

בעלי ה'תוספות' בפירוש התורה ('ויקרא' כג טז) כתבו לבאר: מה שאנחנו אומרים אחר ספירת העומר: **"יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאַלְקֵי אֲבוֹתֵינוּ שְׂיַבְנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ"**, מה שאין כן בשאר המצוות, לא מצינו אמירת **"יְהִי רְצוֹן"**. זה לפי שבזמן הזה אין אנחנו חייבין מדאורייתא במצות 'ספירת העומר' אלא שהוא זכר למקדש. ולכך אנחנו מתפללים שיבנה בית המקדש, שאז תהא מצוה זו חובה עלינו לברך 'ספירת העומר'. ■

השירים' קי"ז פסוקים והם כנגד קי"ז פעמים יציאת מצרים שמוזכר בתורה והרי יצאו ישראל בפסח. וכן נרמז דבר נוסף בזה משמת לוי עד יציאת מצרים עברו קי"ז שנים ואז התחיל השעבוד בכני ישראל.

ספירת העומר

בספר 'עורך השלחן' (תפט) כותב בשם ה'זוהר' הקדוש: **"ספירת העומר"** הוא ענין גדול מאד, כמו תפילת שמונה עשרה ולכך דינה, מעומד.

מצה מקמח שעורים

המהר"ם שיק (מצוה י) כותב: שמעתי ממרן הגאון ז"ל בעל 'חתם סופר' שלא יעשה האדם לכתחילה מצות מקמח שעורים, לפי שמבואר בספרים שקמח שעורים הוא גורם לשכחה ואילו במצות כתיב בתורה: **"לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ"** (דברים טז).

'שיר השירים' בפסח

נהגו העולם לומר 'שיר השירים' בפסח וכתוב טעם בדבר: לפי שיש ב'שיר

'מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות'

מי יכול לבוא ולשאול על טעמי המצוות?

פנינים לפרשה

ליל הסדר

ליל הסדר הוא זמן המסוגל ביותר לדביקות ואהבת ה' בצורה מופלגת וככל שיתעמק האדם בדעתו ויהרהר על הזכיה הגדולה בה זכינו להיותנו לעם ביציאתנו ממצרים ובהעלותנו ממ"ט שערי טומאה, יוסיף האדם רוממות קל ויעלה בה מדרגה אל דרגה, במדרגות העולות בית קל, מנהג רבים לקרוא את מגילת 'שיר השירים' שכולו דביקות עד כלות הנפש בהשי"ת וכמו שאחז"ל: 'כל השירים קדש ושיר השירים קדש קדשים' (מדרש רבה 'שיר השירים' א יא).

הגאון רבי ברוך בער מ'קמניץ' היה מספר על רבו הגר"ח מ'בריסק': שהיה ממחר לגמור את הסדר מוקדם ביותר, בכדי להזדרז ולהגיע לביתו של זקנו הנצי"ב מוואלז'ין, ששם היו רואים בליל הסדר השגות נוראות. ואף הגר"ב עצמו היה מאריך בליל הסדר בניגונים מיוחדים שהיו משוררים אותם בדביקות עצומה ברוב עם והיו מאריכים בספור יציאת מצרים עד שעה מאוחרת מאד.

"מה נשתנה"

הגרש"ז אויערבאך זצ"ל היה מביא מספר 'כורסיא דאליהו' שכתב בשם המקובלים: שעל ידי שאלת "מה נשתנה" גורמים פתיחת הלב לתורה. וכן נהגתי בביתי שכל המקובצים אצלי בליל הסדר כל אחד שואל "מה נשתנה" ומתפלל שיהיה לו פתיחת הלב לתורה ואחר גמר כל הנאספים, אף אני בעצמי אומר "מה נשתנה".

"חמץ ומצה"

בהגדה של פסח חת"ס, מביא מעשה: שהיה ה'חתם סופר' דורש שבבת הגדול

שהיו הכינים אף בארץ גושן, אלא שלא ציערו ולא הזיקו להם. חילוק נוסף אנו מוצאים במכה זו, שבה לא נאמר שבקש פרעה ממה שיסלקה, הלא דבר הוא? ויש להתבונן, מה טעמו של הדבר. וביאר בזה רבי שלום שבדרון זצ"ל: שהיתה בזה מטרה מיוחדת להטעות את המצרים, כי במכות הראשונות היה פרעה מבטיח להוציא את בני ישראל ועל ידי זה נסתלקה המכה, סבור היה פרעה כי מכאן ואילך כך יעשה בכל מכה ומכה יבטיח ולאחר שתסתלק המכה יחזור בו מהבטחתו, לכן הגיעה מכת הכינים, בה היו הכינים אף אצל בני ישראל וקיוו המצרים כי מכה זו תכה בכל עצמתה גם בבני ישראל, לכך לא רצה פרעה לבקש שהמכה תסתלק שהרי על ידי זה תסתלק גם מבני ישראל ובגודל שנאתם לבני ישראל העדיפו המצרים לסבול עוד ועוד והעיקר שלא תסתלק המכה מבני ישראל.

ואומר: שהמצה רומזת על היצר הטוב והחמץ רומז ליצר הרע ובשניהם נמצאות האותיות מ"ם וצד"ק אלא שההבדל היחיד ביניהם הוא האות ה' וח' וההבדל בין שני אותיות אלו ג"כ אינו גדול, אלא הנקודה הקטנה המחברת את רגל ה"א לגגה ונעשה ח"ת. דבר זה בא ללמדנו אמר ה'חתם סופר' שלפעמים גם ההבדל בין היצר הרע ליצר הטוב הוא קטן כחוט השערה ועלינו להתבונן ולחקור אחר מעשינו היטב שלא נכשל חלילה.

היה שם אחד מחוגי המשכילים שמילא פיו שחוק ולעג למשמע הרברים הללו והגיעו הדברים לאזני ה'חתם סופר', אמר ה'חתם סופר': "דע שגם ההבדל בין חוקר להוקר (בעל גיבנת) הוא קטן כחוט השערה", לאחר כשעה עלה אותו חוקר במעלות ביתו, מעדו רגליו ונפל ונקע את חוט שדרתו ומיני אז נכפפה קומתו עד יום מותו.

"דם" "צפרדע"

'ממצרים גאלתנו ה' אלקינו ומבית עבדים פדיתנו'

וקשה: דפדיון, הוא לשון שמשלמים עבור העבד, שהפודה משלם לאדון. ומדוע ביציאת מצרים היה צריך הקב"ה לתת תשלום עבור יציאת בני ישראל וביותר למי הוא נתן את התשלום?

ונראה, עפ"י משל ודמיון: לאחד שנתפס לבית האסורים אחרי שטפלו עליו עלילת שוא והוא באמת לא חטא. כאשר בא קרובו לפדות אותו, הרי על אף שהוא יודע שהאסיר לא חטא במאומה, מ"מ הוא נותן תשלום כדי שהמונה על בית האסורים יתן לו את האפשרות להוציא לחירות. כך בעת יציאת מצרים שרו של מצרים טען: "הללו עובדי ע"ז והללו עובדי ע"ז" (מדרש תהילים' טו ה). ולא איפשר להוציא את ישראל ממצרים, לכן נתן לו הקב"ה איזה תשלום עבור שיסכים ליציאת מצרים, אבל באמת יציאת מצרים היתה בלי שום תשלום למצרים.

במכת הצפרדע מצינו ששאל משה לפרעה: "התפאר עלי למתי אעתיר" (שמות' ח). וענהו פרעה: "למחר". ויש לתמוה על כך: למה לא בקש שיעתיר תיכף ומיד שתסתלק המכה? וענה על כך החת"ס: כיון שמכת דם פסקה ביום השביעי וסבר פרעה שכחו של משה רבנו מוגבל הוא לשבעה ימים, על כן ביום השביעי למכת הצפרדע אמר לו: "למחר", כיון שלפי מחשבתו תפסק מכת צפרדע ביום זה כמו מכת דם ולא יצטרך לעתירתו של משה. ועל כך ענהו משה: כדברך שתימשך המכה יום נוסף, כי ה' לבדו הוא המכה והוא הנוטל את המכה.

"כנם"

בכל המכות מבואר בתורה כי הם לא שלטו אצל עם ישראל, פרט למכה זו שבה לא נכתב זאת. ובאמת הרמב"ם בפירושו המשנה ל'אבות' (ה ד) כתב:

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

הגדה של פסח

מה שנקרא 'הגדה של פסח' בלשון הגדה, שהוא לשון קשה "תגיד לכוני ישראל" ('שמות' יט ג) לשון קשה (רש"י שם). אפשר לומר שהקושי בהגדה הוא צריך לספר לעצמו ולשרש בתוך עצמו, כאילו הוא יצא ממצרים וזה דבר קשה עד למאד. דבר קל זה לספר לאחרים ולעשות פירסומי ניסא, אבל קשה לאדם לספר לעצמו ולשרש את הספור בתוך עצמו ועצמיותו.

'הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים'.

מדוע מתחילה ההגדה באמירת דבר זה שהמצה היא לחם עוני?
ויש לבאר: **"לא על הלחם לברו יחיה האדם פי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם"**, כמו שנאמר בפרשת 'עקב' (דברים' ח ג). והמצה שהיא לחם עוני היא ממחישה את זה ביתר שאת, שרק עפ"י דבר ה' התקיימו בגלות מצרים ועפ"י ה' יצאו מצרים, כי באופן הטבע לא היה להם

עלינו עבדה קשה ('דברים' כו)

"נירעו" כלומר: שעשו אותנו רעים כמותם. זהו הדבר הראשון שבו פתח והקדים בעל ההגדה, ראש לכל הענויים והעבודות הקשה שנשתעברו, זאת העובדה שפרעה ומצרים הרשעים עשו אותנו רעים כמותם, לכך פתח ואמר: **"נירעו אתנו"** ורק אח"כ אמר עוד: **"ניעננו"** וכן: **"ניתנו עלינו עבדה קשה"**.

'ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים'

זבחים באים בעיקר לכפר על חטאים ועונות. וזה בחינה של עבודת ה' מתוך יראה. ובמיוחד לפמש"כ הרמב"ן בתחילת חומש 'ויקרא': שעבודת הקרבן הוא; שיחשוב המקריב שבגלל שחטא צריך לעשות לו מה שעושים לקרבן. ואילו קרבן פסח שבא בחג הפסח הוא בחינת עבודת ה' מתוך אהבה. וזה מונח בבקשה שמבקשים **'ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים'**, שלעיתיד המקווה במהרה, יעברו את הקב"ה מתוך יראה ואהבה בדחילו ורחימו בשלימות הנרצית. ■

אפשרות להתקיים בקושי השעבוד וגם לא שום אפשרות לצאת ממצרים. לכן בתחילת ההגדה, בכדי לקבוע בלב פנימה בחוש את הצורך להודות ולהלל לקב"ה על שהוציאנו מאפלה לאורה, מכריזים **'הא לחמא עניא'.**

'מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות'

מי יכול לבוא ולשאול על טעמי המצוות? והרי לכאורה אסור לשאול ולחקור אודותן, אלא צריך לקיים את המצוות בלי שום סבה וטעם, רק בגלל שכך צוה ה'?
אלא רק מי שבחינת **'מה' הרומז לענוה**, כמו שאמר משה רבנו: **"ונחננו מה"** ('שמות' טז). הוא יכול לשאול **'מה נשתנה'**, כי הוא מקבל ומקיים את הכל מתוך הכנעה ועבודות, בין אם הוא יודע את טעם המצוה ובין אם אינו יודע את טעם המצוה.

"נירעו אתנו המצרים ניעננו וניתנו"

סדר פסח כהלכתו

מבצע רק 10 ש"ח CD ו-DVD

ניתן להשיג במשרדי 'שופר' רח' מתתיהו 10 בני ברק 03-677779
וניתן לצפות באתר 'שופר' www.shofar.net

שו"ת חברותא

כיצד קשורה הבטחת ארץ ישראל ליציאת מצרים?

מערכת 'חברותא'

מיוחדת 'גנזי המלך'

כאשר שמע אברהם אבינו מהקב"ה את הבטחת ארץ ישראל לו ולזרעו, הוא שאל: **"במה אדע כי אירשנה"** (בראשית' טו)?

והתשובה שהוא קבל היתה: **"ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום ונענו אתם ארבע מאות שנה!"** ויש לנו לעמוד ולהתבונן, מהו פשר הבטוי **"ידע תדע"**? וכי במלים אלו יש מענה על השאלה **"במה אדע כי אירשנה"**?

כדי להגיע לעומק הענין, עלינו לדעת, כי שאלת אברהם אבינו היתה בגדר בקשה ולא היתה שאלה. אברהם אבינו בקש שהבטחת הארץ לעם ישראל לא תהיה הבטחה גרידא, התלויה בהתנהגות זרעו של אברהם, אלא הבטחה מוחלטת, שיהיו בניו אשר יהיו, בכל זאת, תשאר זכותם על ארץ ישראל לעולם ועד.

רעיון זה אנו מוצאים בפרשת עקידת יצחק, לאחר שעמד אברהם אבינו בנסיון העקידה: **"ויקרא מלאך ה' אל אברהם שנית מן השמים: ויאמר בי נשבעתי נאם ה' כי יען אשר עשית את הדבר הזה ולא חשכת את בנה את יחידה: כי ברך אברהם והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים וירש זרעך את שער איביו"**.

ותמה הרמב"ן על לשון הכתוב: **"יען אשר עשית את הדבר הזה"** - הרי כבר (לעיל יג טז, טו ה) הבטיחו הקב"ה בעבר שירבה את זרעו **"ככוכבי השמים"** וכעפר

הארץ ומה היא הזכות החדשה שזכה בה עבור מעשה העקידה?!

ומתוך הרמב"ן: **"שעתה הוסיף לו: 'יען אשר עשית' המעשה הגדול הזה - נשבע הקב"ה בשמו הגדול'."**

ומוסיף הרמב"ן: **"הנה, הובטח בשבועה זו, שלא יגרום שום חטא שיכלה זרעו, או שיפול ביד אויביו ולא יקום. והנה, זו הבטחה שלמה בגאולה העתידה לנו'."**

דהיינו: לפי דברי הרמב"ן יש הבדל יסודי בין הבטחה גרידא, לבין הבטחה מוחלטת בצורת שבועה, או בצורת ברית.

כי בעוד שהבטחה גרידא היא הבטחה מותנית ויכול החטא של האדם לגרום לכך שלא יצטרך הקב"ה לעמוד בהבטחתו. הרי לעומת זאת, הבטחה בשבועה, היא הבטחה מוחלטת, שאינה מותנית בשום דבר. וזו היא ההבטחה שזכה בה אברהם אבינו בהר המוריה: **"כי נשבעתי נאם ה' כי יען אשר עשית את הדבר הזה"**, שיעמוד זרעו לעולם מכח שבועתו של הקב"ה.

שבועה זו, זכה בה אברהם אבינו משום נכונתו להקריב את בנו. אך בשעה שהבטיח לו הקב"ה את ארץ ישראל, היתה זו הבטחה גרידא, ללא שבועה ואילו אברהם אבינו רצה הבטחה מוחלטת ומחייבת ככל ענין.

שאלת אברהם אבינו היתה: **"במה אדע"** באופן מוחלט, שבכל ענין ירש זרעי את הארץ, גם אם לא יהיה ראוי לה.

ואז ענהו הקב"ה: **"הנה, אני נענה לבקשתך ואכרות עמך את ברית בין הבתרים, ברית שמכחה תהיה ארץ**

ישראל שייכת לעם ישראל לעולם, גם אם הוא לא יהיה ראוי לה וגם אם הוא יגלה ממנה עקב התנהגות שאינה הולמת את עם ישראל בארץ ישראל.

אך לכריתת ברית מחייבת, יש צורך בהתחייבות של שני הצדדים.

ממני אתה מבקש התחייבות ולא הבטחה גרידא. אך מה אתה מתחייב לי כנגד ההתחייבות שלי?!

ולכן, יצר הקב"ה את תהליך ההתחייבות של עם ישראל כלפיו, תהיה גלות מצרים, בני ישראל יהפכו לעבדים והקב"ה יגאל אותם ויפדה אותם מבית עבדים.

הפדיה שלהם מבית עבדים על ידי הקב"ה, היא שתחייב אותם להיות לו לעם! ועל סמך התחייבות זאת, כרת הקב"ה ברית עם אברהם אבינו, על שייכות ארץ ישראל לעם ישראל ועד.

וכך מבאר הרמב"ן את הדיברה הראשונה: **"אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים"** (שמות' כ). שנאמר בדיברה זו שני ענינים:

האחד: שעלינו להאמין בהקב"ה, שהרי ראינו בעינינו את הנסים והנפלאות שעשה ביציאת מצרים.

והשני: שאנו חייבים להשתעבד לו היות והוא פדה אותנו מבית עבדים, על מנת שנהיה עבדי ה'!

נמצא, שזכותנו המוחלטת על ארץ ישראל, קשורה בקשר הדוק ליציאת מצרים. כי רק מכח חיובינו להיות עבדי ה' עקב פדינתנו מבית עבדים, כרת הקב"ה עם אברהם אבינו את ברית בין הבתרים, שהיא זכותנו המוחלטת על ארץ ישראל. ■

לקראת הסוף...
אמון יצחק עם הרב

והריה
היכל התרבות דרך ראש הנקרה
ביום רביעי כח' ניסן 22/04/09
השערים יפתחו ב-19:30 תחילת התוכנית ב-20:30
כניסה 15 ש"ח

חדרה
ארמון דוד הנושא 75
ביום ראשון כה' ניסן 19/04/09
השערים יפתחו ב-19:30 תחילת התוכנית ב-20:30
כניסה 10 ש"ח

נסיעה לקברות הצדיקים עם הרב אמנון יצחק

ביום רביעי יב' אייר 06.05.09
יציאה בשעה 7:30 בדיוק מנקודות האיסוף

**זכאי
"חי כפליים"
40% הנחה!!!**

המסלול:

קבר רבי שמעון בר יוחאי זיע"א	11:00 מירון
קבר רבי יונתן בן עוזיאל זיע"א	12:00 עמוקא
ארוחת צהרים כיד המלך	14:00 מלון כינר
הרצאה של הרב אמנון יצחק שליט"א	15:30 מלון כינר
קבר רבי מאיר בעל הנס זיע"א	17:30 טבריה

הישיבה בהפרדה מלאה בלבד!

ההרשמה במשרדי 'שופר' רח' מתתיהו 10, בני ברק

טל: 03-6777779

מבצע רק עד פסח

דיסקים לצפיה, שמיעה, DVD ב-10 ש"ח לאחד

ספרית 'שופר' MP3 ב-500 ש"ח

לפרטים 'שופר' רח' מתתיהו 10, בני ברק חייגו: 03-6777779

נמ"ח שידוכי שמחה ותקוה

שיטה חדשה מקורית ומיוחדת
שמחיבת תוצאות בעזרת
02-5725678

יעמדו על הברכה

מארקו בן אלידה
יוכה לעלות ארצה
עם כל משפחתו בקרוב

חגי ונועם בני שלמה ורבקה
לחזוק בתשובה ואמונה

חדש לציבור הדתי

ניסן	משה
מזכיר ועדות רפואיות לשעבר בביטוח לאומי	מומחה לתביעות ביטוח לאומי

- ★ נפגעי עבודה
- ★ ילד נכה
- ★ נכות כללית
- ★ ועדות ערערים ועוד...

יעוץ ראשוני חינם

טל. 03-6517050
נייד. 052-8235961

**מקצועיות
בכל
התחומים**

לפרסום

ב'גנזי המלך'

צלצל

עכשיו:

03-6777779

שלוחה 552

להרויח בגדול! בתכנית:

'כח כפלים'

מלאו הוראת קבע זו על סך \$28*
ותקבלו חינם:

'גנזי המלך'

CD's

טיולים

סעודה

סופ"ש

הוראה לחיוב חשבון לתוכנית 'כח כפלים' למשך שנה מינימום

תאריך

לכבוד בנק _____ כתובת הבנק _____ מס' הסניף _____
 1. אני/הח"מ שם בעל/י החשבון _____ משפחה _____ מס' זהות / ח.פ. _____
 רח' _____ מס' _____ עיר _____ מיקוד _____ טל. בבית _____ פלאפון _____

מס' חשבון בבנק	סוג חשבון	קוד מסלקה
2 3 9 2	סניף	בנק
קוד מוסד	אסמכתא / מס' מזרה של הלקוח בחברה	

נתונים לכם בזה הוראה לחיוב חשבון/נו הגיל בשיעכם, בני תרומתי ל"שומר" בסכומים ובמועדים שיומצאו לכם מידו מעם במעם באמצעי מונטי, או רשימות ע"י "שומר" כמפורט מטה ב"פרטי הרשאה".
 2. ידוע לי/לנו כי, א. הוראה זו ניתנת לבטול ע"י הודעה מפורטת/מאתנו בכתב לבנק ול"שומר" שתכנס לתוקף יום עסקים אחד לאחר מתן ההודעה בבנק וכן ניתנת לבטול ע"י הוראת כל דין. ב. אחיזה/נחיה רשמיים לבטול מראש חיוב מסוים ובלבד, שהודעה על כך תימסר על ידי/נו לבנק בכתב, לפחות יום עסקים אחד לפני שיעד החיוב. ג. אחיזה/נחיה רשמיים לבטול חיוב, לא יותר משניים וסיום ממועד החיוב, אם אויכות/נכות לבנק, כי החיוב אינו תואם את המועדים או הסכומים שנקבעו בכתב הרשאה, אם נקבעו. 3. ידוע לי/נו כי הפרטים שצוינו בכתב הרשאה ומילויים, הם נושאים שעל/נו להסדיר את המטוב. 4. ידוע לי/נו כי סכומי החיוב ע"י הרשאה זו, יופיעו בדפי החשבון וכי לא תישלח לי/נו ע"י הבנק הודעה מיוחדת בגין חיובים אלה. 5. הבנק יפעל בתאם להוראות בכתב הרשאה זו, כל עוד מצב החשבון יאפשר זאת, וכל עוד לא תהיה מטעה חוקית או אחרת לביצוע. 6. הבנק רשאי להוציא/נו מן החסדר המפורט בכתב הרשאה זה, אם תהיה לו סבה סבירה לכך, ויודיע לי/נו על כך מיד לאחר קבלת החלטתו, תוך ציון הסיבה. 7. נא לאשר ל"שומר" בספט המפורט לוח, קבלת הוראות אלו מפורט/מאתנו.

פרטי הרשאה:

1. סכום החיוב והעוד, יקבע מנת לנת ע"י "שומר" ע"י התקוות לקביעתו.
 2. כרטי החיוב: [סמן במשבצת המתאימה]
 \$ 28 זכאות ליחיד
 \$ 56 זכאות לחוג

לחייב בתאריך: 20 לחודש 30 לחודש

איוון להפגת יהדות מתחייב בואת שלא למשוך מעבר לסכומים המגיעים לו.
 "שומר" איוון להפגת יהדות מתחייב בואת שלא למשוך מעבר לסכומים המגיעים לו.
 חתימת בעל/י החשבון

תורם נכבד, שים לב: הוראה לחיוב חשבון זו אמורה להגיע לבנק דרך "שומר" עליך לשלוח את המונט ל"שומר" ת.ד. 2711 בני ברק, טל: 03-6777779